

פעילות חינוכית חברתית וערכית

עמ"מ בקיצור הלכות פורים

ה"אלף-בית" של פורים:

**אפשר לסכם את סיפור פורים בפחות מעשר מלים:
הם ניסו להרוג אותנו – נצחנו – בואו נאכל משהו!**

והרי המהדורה המקוצרת של סיפור הנס במגילה:
לאחר שהמלך אחשוורוש ערך מסיבת ענק במשך ששה חודשים, שבמהלכה סירבה המלכה לציית לפקודותיו, הוא ציווה להחליפה באחרת ובמקומה הוכתרה אסתר היהודייה. מרדכי, מנהיג העם היהודי ודודה של אסתר, חושף מזימת התנקשות במלך - מה שמעמיד אותו באור חיובי אצל אחשוורוש ומביא תועלת רבה, כשהמון, היועץ העליון של המלך, משיג צו מלכותי להשמדת היהודים. בסופו של דבר, בעקבות רצף אירועים מפתיעים, אסתר מצליחה לבטל את הצו, המן נתלה על העץ ומרדכי הופך למשנה למלך.

1/4? קיצור הלכות פורים (ע"פ פסקי הרשל"צ הרב מרדכי אליהו שליט"א):

ארבע פרשיות

- א. יש ארבע שבתות בחודש אדר וסמוך לו שקוראים בשני ספרי תורה כל שבת: שקלים, זכור, פרה והחודש.
- ב. קוראים פרשת "שקלים" לפני ראש חודש אדר או בראש חודש. פרשת "זכור" לפני פורים. פרשת "פרה" אחרי פורים.
- פרשת "החודש" שבת לפני ראש חודש ניסן או בראש חודש ניסן.

שבת זכור

- ג. המשנה במסכת מגילה כותבת שצריך לקרוא פרשת "זכור" סמוך לפורים כדי לסמוך את מחיית עמלק למחיית המן, כדכתיב הימים האלה "נזכרים ונעשים".
- ד. פרשת זכור חייבים לקרוא מדאורייתא, ויש אומרים שפרשת פרה גם כן חיובה מהתורה. ולכן יזהר הקורא לקרוא בקול רם כדי שישמעו כל הקהל ויכוונו לצאת ידי חובה וגם הש"ץ יכווין להוציאם ידי חובתם. וטוב להכריז על כך.
- ה. טוב לקרוא בספר התורה הכשר והמהודר שיש בבית הכנסת. וטוב שכל אחד ואחד ישתדל לשמוע קריאת פרשת זכור בספר תורה ובניגון לפי מנהג עדתו. ובדיעבד יוצאים ידי חובה בכל ספרי תורה ובכל סוגי הקריאות.

מחצית השקל

- ו. נוהגים לתת קודם פורים מחצית מן המטבע הקבוע באותו מקום ובאותו זמן, ומקפידים לומר: "זכר" למחצית השקל, זכר למה שהיו נותנים באדר. ומאחר ששלוש פעמים כתוב תרומה בפרשה, יש נוהגים לתת ג' הצאי מטבע שקל.
- ז. זמן הנתינה - נהגו לתת אחרי מנחה של התענית לפני ערבית. ולמה בזמן זה? כדי להקדים שקלים לקריאת מגילה. אם לא נתן לפני מנחה - ייתן אחריה. ואם לא נתן אחריה - ייתן בכל זמן שאפשר, ואפילו למחר או אחרי פורים.

עשיית מלאכה

- ח. אין לעשות מלאכה בפורים. ובשולחן ערוך כתב שהכל לפי המנהג, ובכל אופן יש להימנע ממלאכה כלשהיא בבוקר אם עושה את הסעודה לפני חצות היום. ואם עושה את הסעודה אחר זמן מנחה גדולה אחר הצהריים - ימנע באותם שעות מלעשות מלאכה.
- ט. בפורים לובשים בגדי שבת או בגדים יפים אחרים, ולא ילבשו בגדי חול, כי "זה היום עשה ה' נגילה ושמחה בו". ויש לשים לב ללובשם כבר מערב פורים.

ישנן ארבע מצוות בפורים:

מגילה - קריאת מגילת אסתר. **משתה** וסעודה - סעודת פורים ושתיית יין.

משלוחי מנות - משלוח מנות מאכל לחברים. **מתנות לאביונים** - מתן צדקה לעניים.

מגילה - קריאת מגילת אסתר.

- א. הקורא את המגילה בלילה מברך לפניו שלוש ברכות: (א) "על מקרא מגילה", (ב) "שעשה נסים" (ג) "שהחיינו". ולאחר מברך "הרב את ריבנו וכו'".
- ב. טוב שיעמוד שני אנשים אצל הש"ץ מימין ומשמאל, ויעמדו הקהל בעת הברכות תחילה ובסוף.
- ג. פתיחת המגילה - לפני שיברך יפשוט המגילה כולה כאגרת, ולכן צריך שיהיה לפניו בימה או כסא שתנוח עליו המגילה שלא תהיה נגררת בארץ. ויש אומרים שאין צריך לפשוט את המגילה לפני הקריאה, אלא פושט את מה שקורא ולא גולל עד לסוף הקריאה. ונהגו שרק ש"ץ עושה כן כי יש לו מקום בתיבה.
- ד. הכל חייבין במקרא מגילה אנשים ונשים, אך הנשים אף על פי שיודעות לקרוא ישמעו מן האנשים. ואם הנשים לא שמעו בבית הכנסת, יחזור ויקראנה בביתו בשביל אשתו ושאר נשים שבבית. ואם קראה בבית הכנסת וחוזר וקורא לנשים, לא יברך בשבילן וגם הן לא יברכו.
- ה. זמן קריאת המגילה בלילה מצאת הכוכבים עד עמוד השחר. וזמנה ביום מהנץ החמה עד השקיעה. ומי שהשעה דוחקת לו - יכול לקרוא מעמוד השחר.
- ו. אם השמיט הקורא מלים בקריאתו, אפילו שהם מילים שלא משמעות המגילה - לא יצא ידי חובה.
- ז. מי שיש בידו מגילה שאינה כשרה ישמע משליח ציבור וישתוק. ואם לא שמע כמה מילים מהש"ץ מחמת רעש וכדו' אף על פי שיש בידו מגילה לא כשרה - יקרא אותם מילים שלא שמע, או יאמרם בעל פה.
- ח. נוהגין לומר ד' פסוקים של גאולה בקול רם, והם: "איש יהודי וכו'", "בלילה ההוא" וכו', "ומרדכי יצא וכו'", "ליהודים הייתה אורה וכו'". כשאומר את הפסוק "בלילה ההוא" בקול רם וניגון יסיים תיבת "המלך" בקול רם וניגון ביותר. ויש נוהגים לומר גם את הפסוק האחרון בקול רם. וצריך החזן לחזור ולקוראן שנית.
- ט. צריך לומר מתחילת "חמש מאות איש ואת פרשנדתא וכו'" עד "עשרת" בנשימה אחת, ויאריך בוא"ו של "ויזתא".
- י. אסור לאכול קודם קריאת המגילה, ויש מתירים לטעום פרי או עוגה.

משתה וסעודה - סעודת פורים ושתיית יין.

- יא. מצווה להרבות בשמחה ובסעודת פורים. ועיקר הסעודה ביום. ואם עשאה בלילה - לא יצא ידי חובה. וטוב לאכול סעודת פורים בבוקר לפני חצות היום.
- יב. אמרו חכמינו: חייב איניש לבסומי בפוריא עד דלא ידע, כדי להרבות בשמחת היום שהיא שמחה של מצווה - ויזרהר שלא להיכשל בשכרות ובהוללות שלא יאבד בכך את מעלת היום הגדול בפורים.

משלוחי מנות - משלוח מנות מאכל לחברים.

- יג. חייב כל אדם לשלוח לחבירו שתי מנות, וישלח ביום פורים ולא בלילה, ונותנים דווקא שני מיני אוכלים לפחות, ולא ממתקים.

מתנות לאביונים - מתן צדקה לעניים.

- יד. חייב כל אדם ליתן ביום פורים שתי מתנות לשני עניים לפחות. וכל המרבה ברוך יהיה. וייתן ביום ולא בלילה.
- טו. כתב הרמב"ם: מוטב לאדם להרבות במתנות אביונים מלהרבות בסעודתו ובשלוח מנות לרעיו, שאין שם שמחה גדולה ומפוארה אלא לשמח לב עניים ויתומים ואלמנות וגרים, שהמשמח לב האומללים האלו דומה למה שהקב"ה עושה, שנאמר (ישעיהו נ"ז) להחיות רוח שפלים ולהחיות לב נדכאים".

"ליהודים הייתה אורה ושמחה וששון ויקר"
ואה אתכם? קדימה לשמוח.. בשמחה תמיד!!!